

Taliesin ac Aneirin – CA5

Tasg 1: Arddywediad

Canu Taliesin, Canu Aneirin

Tasg

Yn yr hen amser, cyn dyddiau prosesydd geiriau a chyfrifiadur, byddai pobl yn arddweud llythyrau wrth ysgrifennydd/ysgrifenyddes. Roedd hi'n bwysig rhoi sylw i bob manylyn, gan ddweud nid yn unig y geiriau oedd i'w cynnwys ond hefyd pob atalnod, fel bod y darn yn ymddangos yn union fel y dylai.

Dyma rai o'r cyfarwyddiadau y byddai'n rhaid eu cynnwys:

Arddywediad

priflythyren	ABC
llythyren fach	abc
atalnod	,
atalnod llawn	.
brawddeg newydd	
agor cromfach	(
cau cromfach	)
agor dyfyniad	“
cau dyfyniad	”
colon	:
hanner colon	;
gofynnod	?
ebychnod	!
collnod	'
acen grom	^
paragraff newydd	//
cysylltnod (heiffen)	-
gwahannod	—

Canu Taliesin

Tudalen 29

Partner 1 i ddweud y darn hwn wrth Bartner 2, a phartner 2 i'w ysgrifennu gan ddilyn y cyfarwyddiadau'n ofalus.

Canu mawreddog yw canu Taliesin. Cyflwyno inni ddelfryd o frenin yn ôl yr hen batrwm y mae o yn ei awdlau; cawn ganddo y rhyfelwr hael. Ond y mae grym personoliaeth Urien a'i fab, Owain, yn y cerddi hefyd. Yn wir, fe gofnodir mewn dull dramatig hyd yn oed eiriau'r ddau, yn ôl Taliesin, ar achlysur Brwydr Argoed Llwyfain. Hynny yw, fe geir cyfuniad rhyfedd o ddelfryd a phersonoliaeth yng nghanu Taliesin. Ynghyd â hyn ceir canu rhyfel cyhyrog a garw a chofnod o lys Cymreig. Drwy'r cwbl y mae amgyffrediad dramatig byw a dethol iawn. Ac yn cynnal y cyfan y mae grym soniarus y gerdd. Bardd y brenin mewn gwirionedd yw Taliesin.

Canu Aneirin

Tudalen 41

Partner 2 i ddweud y darn hwn wrth Bartner 1, a phartner 1 i'w ysgrifennu gan ddilyn y cyfarwyddiadau'n ofalus.

Nid bardd y brenin a gyfansoddodd gynnwys Llyfr Aneirin (neu'r rhan fwyaf o'i gynnwys gan fod yn 'Llyfr' Aneirin, fel yn Llyfr Taliesin, bethau a dadogwyd arno ef). Dyma'r gwahaniaeth amlycaf rhwng Aneirin a Thaliesin. Bardd y teulu, llu tŷ y brenin, yw Aneirin. Teulu Mynyddog Mwynfawr oedd hwnnw, ac fel hyn y bu hi. Bernir fod lle o'r enw Catraeth yn perthyn i'r Brythoniaid yn amser Taliesin [...] ond fod y lle wedyn, erbyn amser Aneirin, wedi'i gollu. Dyw hyn ddim yn brawf terfynol o flaenoriaeth amseryddol Taliesin, wrth reswm, gan y gallai Catraeth fod wedi newid dwylo fwy nag unwaith. Ta waeth am hynny, fe dybir fod Taliesin yn rhagflaenu Aneirin.

Cywirwch waith eich gilydd.

Pa mor glir oedd eich cyfarwyddiadau chi?

Pa mor astud oeddech chi'n gwrandao ar gyfarwyddiadau eich gilydd?